

schaken

met michiel bunnik

Vorige week hebben wij gezien hoe Jan Timman in de eerste ronde van de kandidatenmatches won van Valery Salov. Zijn tweede tegenstander in de cyclus om het wereldkampioenschap heette Lajos Portisch. Deze tweeën-vijftigjarige Hongaarse grootmeester staat bekend om zijn grote tactische vaardigheden. Hieronder een sprekend voorbeeld van zijn kunnen.

Portisch-Balasjov (Rio de Janeiro 1979)

1. **Ld6,Db7** 2. **a6!,Db6**. Natuurlijk niet 2. ...d:a6 wegens 3. **T:b3**. 3. **Lc7!** De looper kan niet met de toren geslagen worden wegens mat op de onderste rij en ook de dame kan de looper niet slaan omdat dit de kwaliteit op b5 zou kosten. 3. ...**Dc6** 4. **A7!,h6**. Of 4. ...**T>c7** 5: Td8+ Pe8 6. a8D 5. **Lb8,Pd7** 5. ...**Tc:b8** 6. a:b8D,T>b8 7. Td3! wint een stuk. 6. **Td6!** Opdirect 6. T:d7 had zwart nog 6. ...**Pd4!** achter de hand. 6. ...**Db7** 7. **T:d7,D:d7** 8. **a8D,T5:b8** 9. **De4** en zwart gaf op.

De match tussen Timman en Portisch beloofde dus spannend te worden en spannend werd het. Alle zes de partijen waren spektakelstukken. Nadat de eerste twee partijen in remise waren geëindigd won Portisch de derde partij. De vierde eindigde wederom in remise en de stand was 2½-1½ in het voordeel van de Hongaar. En toen gebeurde er dit:

Portisch-Timman, vijfde matchpartij.

1. **Pf3,g6** 2. **e4,Lg7** 3. **d4,d6** 4. **c4,Lg4**. In deze stelling een zelden gespeelde zet. Gebruikelijker is 4. ...**Pf6**. 5. **Le2,Pc6** 6. **Le3,e5** 7. **d5,L:f3** 8. **L:f3,Pd4** 9. **L:d4**. Als wit het paard nu niet zou slaan dan zou zwart op zijn volgende zet c5 spelen. 9. ...**e:d4** 10. **Pa3,Pe7** 11. **0-0**. 11. **Pc2** is niet goed wegens 11. ...**c5** 12. **d:c7,b:c6** 13. **P:d4?,Db6** en zwart herover de pion met een goede stelling. 11. ...**e6** 12. **Tb1,0-0** 13. **Pc2,c5** 14. **b4,Pc8!** Zwart ziet af van het voor de hand liggende 14. ...**b6**, maar zoekt naar zettendie de stelling gecomplic

ceerd maken. 15. **D:f5** 15. **b:c5,d:c5** 16. **T:b7?,Pb6**, zou de witte toren op b7 insluiten. 15. ...**Dc7** 16. **Le2!** Geeft pion c4 extra dekking en maakt de weg vrij voor de f-pion. 16. ...**Te8** 17. **B:C5,d:c5** 18. **F4,b5!** zwart offert een pion om tot tegenspel te komen. 19. **T:b5**. Andere mogelijkheden zijn: a) 19. **Pa3,b4** 20. **Pc2,Pb6** en het zwarte paard gaat via a4 naar c3. b) 19. **c:b5,Pb6** 20. **Pa3,P:d5** 21. **e:d5,Te3**. In beide gevallen staat zwart goed. 19. ...**Pd6** 20. **e5!,P:b5** 21. **c:b5,Da5** 22. **d6**. Dekt wit de a-pion met 22. **Db3** of **Dc4**, dan opent zwart de g-lijn met 22. ...**g5!** bv. 23. **g3,g:f4** 25. **g:f4,Kh8**. 22. ...**D:a2**. 22. ...**g5?** 23. **De4!** Gevolgd door 24. **Ld3**. 23. **Dc4,Db2**. Zwart mag niet ruilen. Zonder de dames op het bord komt zwart niet tot tegenspel. 24. **Lf3,Tab8** 25. **Lc6,Ted8** 26. **D:c5,d3** 27. **Pb4,d2** 28. **Pd3**. Mogelijk was ook 28. **Lf3** met de dreiging 29. **Pc6**. Zwart antwoordt evenwel met 28. ...**Da3** en de stelling is onduidelijk. 28. ...**Db3** 29. **Pf2,Da4** 30. **g3?** Beter was het de f-pion te dekken met 30. **De3**. Er zou dan kunnen volgen 30. ...**a6** 31. **D:d2,a:b5** 32. **Tb1**. 30. ...**a6!** 31. **b6,Tdc8** 32. **B7**. Zwart kan nu niet 32. ...**T:b6?** spelen, want dit kost na 33. **d7!** **T:d7** 34. **L:a4** een stuk. 32. ...**T:c6** 33. **Da7,T:b7** 34. **D:b7,Tc1** 35. **Df3?** Wit overziet dat hij met 35. **d7** remise kan maken. Na 35. ...**T:f1+** 36. **K:f1,d1D+** 37. **P:d1,D:d1+** 38. **Kg2** heeft zwart niets beter dan eeuwig schaak. 35. ...**Dd4** 36. **Kg2,Tel** 37. **Pd1,Lf8** 38. **Df2,Dd5+** 39. **Kg1,T:f1+** 40. **K:f1,f6** 41. **e:f6,L:d6**. Het voorheen zo mooie witte centrum is opgedoekt en de zwarte looper doet weer mee. Zwart staat gewonnen. 42. **De3,Kf7** 43. **Ke2,Lc5** 44. **Dc3,De4** 45. **Kf1,Dh+** 46. **Ke2,D:h2** 47. **K:f3,Dh1** 0-1.

De zesde en laatste partij van de match werd ook door Timman gewonnen. • Eindstand Timman-Portisch 3½-2½ wordt vervolgd.

Kopij kunt u sturen naar: Muggenbroekerlaan 34, 6045 BB Roermond.